

Lausunto asiassa E 57/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n rikosoikeuden tulevaisuuden suuntia 2024-2029; E-kirje Suomen alustavista näkemyksistä

Valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto osallistui tiivistä EU:n rikosoikeuden tulevaisuuden suuntia käsittelevän E-selvityksen laadintaan. Valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto yhtyy E-selvityksessä 57/2023 vp muodostettuun kantaan.

Kuluva vuosi on EU:ssa institutionaalinen saranakohta, minkä vuoksi aktiivinen ja ennakkoiva vaikuttaminen instituutioihin on tällä hetkellä erityisen tärkeää. Euroopan parlamentin vaalien (6.-9.6.2024) jälkeen Eurooppa-neuvosto hyväksyy strategisen ohjelman, joka toimii ohjeistuksena myös komission tulevalle puheenjohtajalle ja komission ohjelmaan. Ennakkovaikuttamisen kautta voidaan tarjota komission suuntaan ideoita ja visioita tulevan komission työohjelmaa silmällä pitäen. Vaikuttamistyö ei kuitenkaan lopu siihen, että uusi komissio muodostaa työohjelmansa. Ennakkovaikuttaminen on jatkuvaa työtä, jota valtioneuvosto ja sen jäsenet edistävät yhdessä osana EU-politiikan kokonaisuutta.

Valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto kiinnittää huomiota siihen, että hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut Suomen EU-vaikuttamisen ja ennakkovaikuttamisen tehostamiseen sekä kannanmuodostuksen nopeuttamiseen. Valtioneuvoston ennakkovaikuttamista koskevalla periaatepäätöksellä linjattiin toimintamalli, jolla pyritään vaikuttamaan ennakkoiden valmisteilla oleviin EU-hankkeissa. Vaikutettava sisältö ja pääprioriteetit on määritetty E-selvityksessä 58/2023 vp (EU-avaintavoitteet).

EU-avaintavoitteet (E 58/2023 vp) ovat osa hallituksen ennakkovaikuttamisen tehostamista ja systematisointia. Avaintavoitteet ovat osittain hyvin yleisellä tasolla, minkä vuoksi on tärkeää, että yksittäisten ministeriöiden toimesta määritetään tarkempia ja konkreettisempia sektorikohtaisia tavoitteita. EU-vaikuttamisen näkökulmasta on erityisen hyvä, että oikeusministeriö on määrittänyt etunojaisesti ja rinnakkain EU-avaintavoitteiden kanssa alustavia näkemyksiä EU:n rikosoikeuden tulevaisuudesta.

Valtioneuvoston EU-asioiden osaston näkemyksen mukaan E 57/2023 vp selvityksessä määritetyt kannat heijastelevat ja täydentävät EU-avaintavoitteissa (E 58/2023 vp) määritettyjä kantoja mm. oikeusvaltiokysymyksistä, korruptiontorjunnasta, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta, viranomaisten tietojenvaihdon lisäämisestä, terrorismin torjunnasta sekä myös paremmasta sääntelystä.